

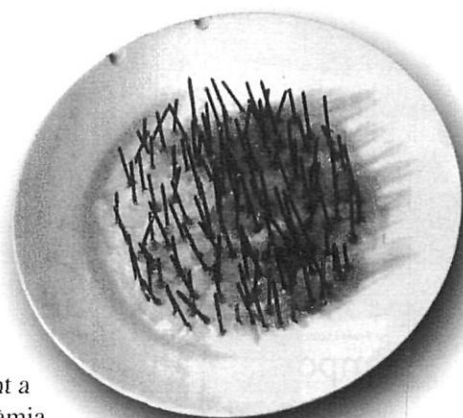
utistes i pangramàtics a l'Empordà

crònica

A

«L'exposició es va col·locar a vint metres del fantàstic i miraculós Museu de l'Empordà. Allí, per casualitat, algú hi havia muntat una cosa rara titulada 'L'Empordà, terra d'artistes'. No comprenem com va poder passar». Així acaba el text introductor del catàleg (mil exemplars numerats, tipografies script i pilgrim, fantàstic disseny d'E-330) que documenta l'exposició «L'Empordà, terra d'artistes», una irreverència que la galeria Canaleta de Figueres va acollir entre el 2 i el 16 de març de 1996, paral·lelament a la mostra oficial de l'endogàmia ressuscitada però, al capdavall, «sense que cap dels participants fos engarjolat o cridat a l'ordre per les forces vives». Una vintena de creadors-vivadors-jamarosos es van beneficiar del contacte amb les essències mítiques per secretar els més refinats efluvis de les seves

ments –per dir-ho finament– maquiavèl·liques: performances («¿Habemus papas?» i «Aznor (PPC)»), una sardana cristotrinitària, una fideuà d'autista, una fotoacció davant

del mausoleu/museu, la interpretació videogràfica d'un poema de Maiakovski, un manifest de grup i, fins i tot, uns criteris per a la diagnosi del trastorn artista que posaven el dit a la llaga: «Els artistes pateixen una alteració biològica. Tot i que incurables, és molt el que es pot fer perquè duguin una vida més normal». El catàleg inclou un capítol bibliogràfic que permet endevinar la notable expectació que la mostra va despertar entre els figuerencs, i a fora («Vang» de La Vanguardia, Papers d'Art). L'Arxiu Històric Comarcal de Figueres té a disposició del públic un vídeo enregistrat el dia de la inauguració.

Els autistes amenaçaven de constituir-se com a grup actiu, i tot fa pensar que no es tractava pas d'un exabrupte: la col·lectiva «Pangrama» (Galeria Canaleta, del 19 al 31 d'octubre) ha reunit 17 d'aquells autistes empordanesos i nombroses

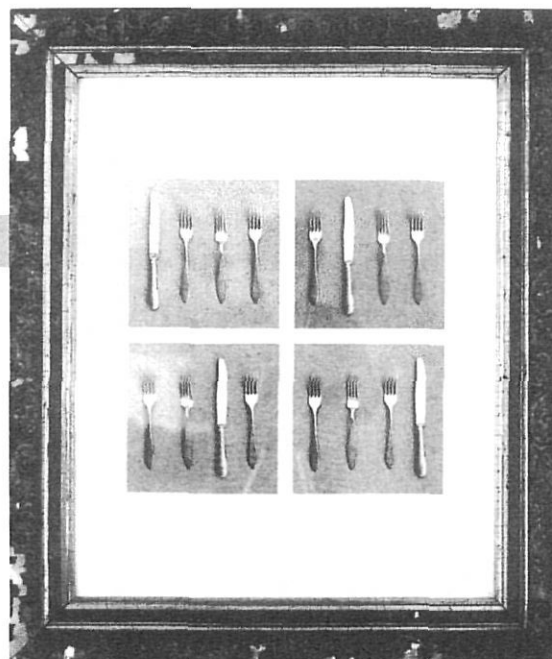
Imatges de les mostres col·lectives "L'Empordà, terra d'artistes" i "Pangrama", a Figueres.

incorporacions, fins a una llista de 39 noms que tanca Zush, l'autista d'Evruco conegut internacionalment. Com en l'altra ocasió, les propostes són formalment i materialment molt variades, i hi ha també un punt de fusió per al col·lectiu: ara no és –o no és només– el referent psíquic de la pèrdua de contacte amb el món circumdant, sinó un recorregut marcat per les lletres de l'alfabet català i els signes de puntuació a l'ús. L'exposició, segons s'explica al dors del cartell, on apareixen reproduïdes totes les obres, vol omplir un buit diccionari. Amb tipografia especial –tires–, Sebastià Roig, autista i pangramàtic, hi explica que pangrama vol dir, segons una llegenda moldava, «el qui té

son quan s'aixeca al matí» (de manera que gairebé tots els mortals ho som, de pangramàtics), mentre que un antic conte mesopotàmic n'associa el significat a una frase que conté totes les lletres de l'alfabet. Impel·lits, doncs, pel despropòsit de descobrir el pangrama de la llengua catalana, l'exposició «recull un poti-poti d'obres on es barregen el grafisme i el dibuix, les tècniques pictòriques i fotogràfiques, el gori-gori i les instal·lacions, el videoart i la bestiesa conceptual, el morro i la patilla, la galta i el mal gust, la caspa i la disenteria, la silicona i l'aigua de colònia, la plantofada als burgesos i el jocfloralisme, la macedònia i el campí qui pugui. Un gran plat combinat que no us deixarà indiferent». Oulipo ha plantat una pica a Figueres, i fóra

bo que la conservés. Hi ha més d'una manera: davallant a la tècnica purament literària, la pròxima proposta podria ser la creació d'una revista lipogramàtica; mantenint els aires multidisciplinaris, «Pangrama» podria buscar resposta a la queixa de Borges: per què els avantguardistes, en comptes de malbaratar la puntuació normativa, no inventaven nous signes per a entitats emocionals concretes, com ara la perplexitat, la depressió o la tossuderia?

DAVID GUIXERAS